

Buletin Informativ 1-14 februarie 2020

CUPRINS

VIOREL FURDUI CĂTRE REPREZENTANȚII APL DE ZIUA AUTONOMIEI LOCALE: „PENTRU MULȚI DINTRE CETĂȚENI DORINȚA DE A RĂMÂNE ÎN ACEASTĂ ȚARĂ ȘI DE A VEDEA O LUMINĂ ÎN FAȚĂ SE MATERIALIZEAZĂ PRIN IMPLICAREA DVS!”	2
TATIANA BADAN: AUTONOMIA LOCALĂ - ULTIMA SPERANȚĂ A SATELOR ȘI ORAȘELOR DIN REPUBLICA MOLDOVA!.....	5
APL NU ESTE RESPONSABILĂ DE UTILIZAREA IRAȚIONALĂ A BANILOR DIN CADRUL „FONDULUI NAȚIONAL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ”	7
PRIMARUL COMUNEI PISTRUIENI, TELENEȘTI MARIA MIHALCENCO: „CALM-UL ESTE CA UN SCUT PENTRU ALEȘII LOCALI”	9
PRIMARUL DE BRÂNZENII NOI, TELENEȘTI VEACESLAV TCACIUC: „CU SÂRGUINȚĂ, ÎNGĂDUINȚĂ ȘI DĂRUIRE AM ÎNCEPUT SĂ AVEM UNELE REALIZĂRI”	11
RECUNOȘȚINȚĂ TUTUROR ANGAJAȚILOR DIN DOMENIUL APL PENTRU CONTRIBUȚIA ÎN PROCESUL DE DEZVOLTARE A COMUNITĂȚILOR ȘI A STATULUI!.....	13
CALM ȘI COMPANIA ITALIANĂ „HALLEY” VOR COOPERA ÎN VEDEREA SPORIRII CAPACITĂȚILOR AUTORITĂȚILOR LOCALE!.....	14
CALM ȘI PATRONATELE ÎȘI UNESC EFORTURILE ÎN BENEFICIUL COMUNITĂȚILOR LOCALE!.....	15
PRIMARUL DE BUDĂI, TELENEȘTI VICTOR DRĂGAN: „CÂNDVA SATUL ERA PLIN DE VIAȚĂ”	16
PRIMARUL COMUNEI RATUȘ, TELENEȘTI TUDOR ȚURCANU: „ÎN FIECARE PRIMĂRIE ESTE NEVOIE DE JURIȘTI, SPECIALIȘTI ÎN CONSTRUCȚII ȘI ÎN SCRIEREA DE PROIECTE”	18
PRIMARUL COMUNEI SĂRĂTENII VECHI, TELENEȘTI VERONICA CUPCEA: „CU REGRET, AVEM ȘI TINERI CARE AȘTEAPTĂ SĂ PRIMEASCĂ AJUTOR SOCIAL ȘI NU VOR SĂ SE ANGAJEZE ÎN CÂMPUL MUNCII”	20
VASILE SÎRBU, PRIMARUL COMUNEI CĂZĂNEȘTI, TELENEȘTI: „PRIMII DOI ANI AU FOST DE ÎNSUȘIRE A CEEA CE TREBUIE SĂ FACĂ UN PRIMAR”	22
PRIMARUL ORAȘULUI GLODENI STELA ONUȚU: „SPER CA SOCIETATEA SĂ CONȘTIENTIZEZE SACRIFICIUL PE CARE ÎL FAC FEMEILE PRIMARI”	24

VIOREL FURDUI CĂTRE REPREZENTANȚII APL DE ZIUA AUTONOMIEI LOCALE: „PENTRU MULȚI DINTRE CETĂȚENI DORINȚA DE A RĂMÂNE ÎN ACEASTĂ TARĂ ȘI DE A VEDEA O LUMINĂ ÎN FATĂ SE MATERIALIZEAZĂ PRIN IMPLICAREA DVS!”

Din 2013 marcăm la 1 februarie Ziua Autonomiei Locale și a Lucrătorului din Administrația Publică Locală. Sărbătoarea a devenit posibilă datorită demersurilor CALM, prin Hotărârea Guvernului nr.75 din 08.02.2012. Directorul executiv al CALM Viorel Furduliu ne explică de ce a fost nevoie de a institui o asemenea zi, ce reprezintă autonomia locală pentru statul Republica Moldova și cum ar contribui asigurarea acesteia la crearea condițiilor de viață decente pentru cetățeni, dar și ce au reușit autoritățile locale să realizeze în acești aproape 30 de ani.

„Schimbările care s-au produs în Republica Moldova în ultimii 15-20 de ani se datorează autorităților locale”

În rezultatul demersului CALM, Ziua Autonomiei Locale și a Lucrătorului din Administrația Publică Locală a început să devină realitate prin decizia Guvernului din 8 februarie 2013. A fost un proces de durată deoarece era foarte greu de explicat de ce este nevoie de un asemenea eveniment. Argumentele noastre principale erau că administrația și autonomia locală, guvernele locale și colectivitățile locale sunt un element fundamental al unui stat, lucru prevăzut și de Constituție, iar cei care reprezintă colectivitățile locale –APL sunt agenții schimbărilor în bine din localitățile noastre. CALM consideră că anume datorită autorităților locale, primarilor, președinților de raioane, consilierilor etc, pe parcursul ultimilor 30 de ani în localitățile din Republica Moldova s-a produs o anumită schimbare la față a comunităților locale, deși mai sunt încă multe probleme care nu depind doar de APL. Chiar dacă fenomenul migrației ia amploare, trebuie să recunoaștem că avem mai multe drumuri reparate, mai multe localități au iluminat public. Recent mă întorceam de la o întrevedere pe care am avut-o cu primarii din nordul republicii și am constatat că realitățile din satele noastre sunt incomparabile cu cele de acum 30 de ani. Atunci toate satele erau în beznă, acum este o plăcere să treci pe anumite porțiuni de drum, să vezi mai multă

lumină, drumuri mai bune, a crescut numărul cetățenilor care beneficiază de apă, se încearcă soluționarea problemelor privind deșeurile. Sigur că situația nu este ideală, dar schimbările care s-au produs au fost posibile anume datorită efortului pe care l-au făcut, continuă să-l facă și îl vor face, cu siguranță, autoritățile locale - primarii împreună cu o mână de oameni care sunt la dispoziția lor.

„Nu veți găsi mulți primari, consilieri, secretari etc apreciați de către stat...”

Un alt motiv important de a institui această sărbătoare a fost că pe parcursul anilor efortul acestor oameni care își dedică viața comunităților a fost neglijat, subestimat. Foarte puțini oameni din domeniul APL au fost apreciați până acum 10 ani, când CALM a fost constituit și a început să atragă atenția la aceste aspecte. Nu veți găsi foarte mulți primari, consilieri sau secretari apreciați sau decorați de către organele supreme ale statului. Doar datorită demersurilor CALM, pe parcursul ultimilor zece ani, mai multor primari le-au fost recunoscute meritele, fiind decorați cu „Gloria Muncii” sau cu cea mai înaltă distincție de stat „Ordinul Republicii”, ceea ce denotă că a început să fie recunoscut rolul APL în ceea ce numim noi menținerea speranței ca va fi mai bine.

Nu întâmplător sărbătorim la 1 februarie Ziua Autonomiei Locale și a Lucrătorului din Administrația Locală. Anume în această zi, la 1 februarie 1998 a intrat în vigoare pentru Republica Moldova documentul fundamental al autonomiei locale - Carta Europeană a autonomiei locale aprobată de Consiliul European. Acest document are forța supremă și trebuia să fie respectat începând cu 1 februarie 1998 dar care, din păcate, a fost în mare parte neglijat. Anume data intrării în vigoare a acestui document este cea în care noi marcăm Ziua Autonomiei Locale și a Lucrătorului din APL.

„În procesul de dezvoltare a sistemului de administrație publică în RM a existat mereu o anumită deviere și o anumită instabilitate”

Totodată, în fiecare an la 1 februarie pentru toți cei vizați apare ocazia să arunce o privire asupra situației care există în domeniul APL. Guvernării cel puțin să-și adreseze niște întrebări privind realitățile din APL, dacă am realizat angajamentele asumate față de cetățeni și APL, dar și față de partenerii externi, cum ar fi Consiliul European, Uniunea Europeană etc? Este o ocazie de a răspunde la aceste întrebări, de a face anumite concluzii și, poate, de a realiza că este necesar să implementăm în modul corespunzător aceste obligații. Mai mult decât atât, din 1994 este aprobată Constituția Republicii Moldova, iar un capitol special stabilește cum trebuie să fie organizată administrația publică, unul din principiile fundamentale fiind autonomia locală și descentralizarea. A fost nevoie de foarte mult timp pentru ca lucrurile să înceapă să se schimbe. Dacă vorbim despre autonomia locală în mod evolutiv, procesul de dezvoltare a unui sistem de administrație publică în RM, putem să constatăm faptul că în permanență a existat o anumită deviere și o anumită instabilitate. **Inconsecvența și lipsa de finalitate a acțiunilor sunt cuvintele ce pot caracteriza situația existentă în APL.** Parcă suntem buni la elaborarea diferitor documente însă foarte greu și ineficient le implementăm. Suntem buni la făcut promisiuni în fața partenerilor noștri de dezvoltare (în primul rând mă refer la Consiliul European) dar neserioși la respectarea acestora. Această tendință, din păcate, s-a menținut.

Mai mult decât atât, era o perioadă când părea că iată-iată intrăm într-un făgaș al normalității, într-un anumit sens eram considerați o istorie de succes chiar pe această dimensiune locală, când am semnat unele acorduri trilaterale: Guvernul, CALM și Consiliul European, fiind aprobate și

câteva inițiative legislative promițătoare în domeniul schimbării destinației terenurilor, accesului APL la Curtea Constituțională, s-au făcut unele modificări în Codul Fiscal, doar că au urmat niște perioade foarte complicate cu implicarea politicului, cu nedorința de a se conforma angajamentelor asumate în domeniul APL, cu presiuni politice, economice etc asupra primarilor, APL. **Mai ales în ultimii doi ani toate instrumentele coercitive ale statului aveau misiunea de a face presiuni asupra primarilor, de a-i converti și a-i aduce în anumite partide de la guvernare, ceea ce a fost un impediment important și în dezvoltarea RM, deoarece foarte multă lume activă a lăsat mâinile în jos și nu mai putea să-și folosească potențialul în modul corespunzător, unii devenind dependenți de centru și de anumite forțe politice, iar autoritățile locale revenind în postura de a fi cerșetori.**

În prezent constatăm o instabilitate la nivel central, având doar pe parcursul anului trecut trei Guverne, Cu toate acestea consider că încet, dar avansăm. Recent a fost aprobată această inițiativă de a mări veniturile bugetelor locale. Este un pas destul de bun, chiar dacă inițiativa noastră nu a fost acceptată integral. Ni s-a promis că vor fi adoptate și alte inițiative care vor crește baza fiscală pentru APL, vor fi soluționate mai multe probleme ce țin de competențele APL, există o doză de optimism, ceea ce le dorim și reprezentanților APL. **Este important ca toți lucrătorii din domeniu să înțeleagă care este rolul lor, al APL, să nu creadă că ei nu contează, că totul ar depinde de cineva de sus, să nu umble cu capul plecat, să înțeleagă că doar fiind uniți în cadrul Congresului Autorităților Locale din Moldova vom putea obține mult mai multe pentru localitățile lor.** Să încerce în cadrul CALM, dar și în activitatea lor să admită într-o măsură mai mică influența politicului, primarii să încerce să creeze la nivel local echipe consolidate, să continue să lucreze în interesul colectivităților locale. **Cu siguranță, dacă vom fi uniți, dacă ne vom gândi la niște obiective generale, care ne vizează pe toți, nu doar la interesele proprii, vom obține mult mai mult, condițiile de lucru în administrația locală se vor îmbunătăți, autoritățile locale și conducătorii acestora vor avea mai multe posibilități de a soluționa problemele și de aceste lucruri vor beneficia în primul rând cetățenii care vor vedea rezultatele în domeniul serviciilor publice.** Si guvernanții vor avea de beneficiat, dacă vor înțelege cât de important este să eliberezi mâinile APL, să le dai voie să decidă singuri cum să-și dezvolte localitățile. Cetățenii vor simți aceste schimbări și cu siguranță vor aprecia efortul guvernanților care vor contribui la această stare de lucruri. La mulți ani, autonomie locală, numai sănătate și numai bine pentru toți cei care sunt implicați în APL! Trebuie de rezistat, să nu lăsăm mâinile în jos deoarece în spatele Dvs sunt oamenii pe care îi reprezentați! Pentru mulți dintre ei dorința de a rămâne în această țară și de a vedea o lumină în față devine realitate datorită implicării Dvs!

Serviciul de Comunicare al CALM

TATIANA BADAN: AUTONOMIA LOCALĂ - ULTIMA SPERANȚĂ A SATELOR ȘI ORAȘELOR DIN REPUBLICA MOLDOVA!

La 1 februarie celebrăm Ziua autonomiei locale și a lucrătorului din administrația publică locală. Sărbătoarea a fost instituită de Executiv în 2012, la inițiativa Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM). Cu acest prilej, președintele CALM, primarul de Selemet, Cimișlia Tatiana Badan a făcut o scurtă radiografie a acestui domeniu de administrare și a vorbit despre condițiile în care activează bugetarii din APL.

Pentru președintele CALM, Ziua autonomiei locale și a lucrătorului din administrația publică locală nu este neapărat un motiv de sărbătoare ci, mai degrabă, ne amintește de restanțele din acest domeniu. „Autonomia locală este dezideratul nostru și ar trebui să fie și un obiectiv al statului. Fără descentralizare și fără consolidarea autonomiei locale nu putem avea reușite vizibile nici în guvernarea locală, dar nici în cea centrală.”

Președintele CALM este de părere că mai ales în această zi este important ca toți angajații din cadrul APL, dar și persoanele alese să-și consolideze eforturile pentru a cere mai insistent de la autoritățile centrale această autonomie locală, deoarece altfel nu prea aveam cum avansa. „Este foarte important să aducem cât mai multe servicii la nivel local, să avem cât mai multe posibilități, mecanisme de a soluționa problemele cetățenilor.”

Potrivit Tatianeii Badan, această sărbătoare este importantă mai ales pentru cetățeni, deoarece anume ei sunt cei care așteaptă soluții și servicii de calitate la nivel local. **„În condițiile în care autoritățile publice locale din Republica Moldova nu au posibilitatea de a oferi aceste servicii, nu au autonomia locală pe care o cerem deja de 30 de ani, ne este foarte greu să înregistrăm rezultatele pe care le avem în acest domeniu și nu putem schimba lucrurile în mod esențial.** Consider că măcar de Ziua Autonomiei Locale și a lucrătorului din administrația publică locală vocea autorităților locale trebuie să fie auzită de către deputații noștri, de către autoritățile

centrale și sperăm că astfel se va înțelege că un stat nu poate avea rezultate, nu poate oferi servicii de calitate, atât timp cât există un sistem centralizat, dar nu descentralizat."

Președintele CALM a afirmat că în administrația publică locală activează profesioniști, oameni care se dedică muncii pe care o fac. „Acești funcționari lucrează foarte mult în beneficiul cetățenilor dar, din păcate, sunt foarte rău salariați și nu sunt apreciați. **Dacă în trecut funcționarii din domeniul APL se bucurau de anumite facilități oferite de către stat, astăzi aceștia nu dispun de anumite garanții sociale, iar statutul de funcționar în cadrul APL nu mai este unul prestigios**".

Tatiana Badan a atras atenția asupra faptului că în cazul în care la nivel central nu vor fi modificate politicile în domeniul salarizării, dacă și în continuare nu va exista o echitate între salariații din sistemul bugetar, există riscul iminent de a-i pierde pe acești profesioniști cu experiență. "În asemenea condiții nu vom mai putea implementa politici elaborate la nivel central, nu vom mai putea presta servicii de calitate și nici nu vom putea construi un stat prosper, așa cum afirmăm că ne dorim cu toții."

Președintele CALM a ținut să-și exprime recunoștința față de toți cei care activează în domeniul APL. „Vă mulțumim pentru efortul, dedicația și toată munca pe care o faceți zi de zi în beneficiul comunităților locale. De asemenea, Vă mulțumim pentru proiectele care sunt elaborate și implementate cu suportul Dvs. Vă dorim tuturor multă sănătate, fericire și toți împreună să avem autonomie locală, să fim motivați să schimbăm lucrurile din țară și să ne bucurăm de aprecierea cetățenilor și a statului."

Serviciul de Comunicare al CALM

APL NU ESTE RESPONSABILĂ DE UTILIZAREA IRĂȚIONALĂ A BANILOR DIN CADRUL „FONDULUI NAȚIONAL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ”

La 28 ianuarie, reprezentanții ai Curții de Conturi, celor trei Agenți de Dezvoltare Regională, Ministerului Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerului Finanțelor, Cancelariei de Stat și CALM au participat în cadrul Comisiei Control a Finanțelor Locale la audierea raportului Curții de Conturi „Auditul Performanțelor Fondului Național de Dezvoltare Regională”.

Printre principalele concluzii ale Curții de Conturi este că utilizarea banilor publici din cadrul acestui Fond de dezvoltare regională este adesea irațională și, în multe cazuri, nu țintesc obiectivele de bază, cele privind implementarea proiectelor cu impact regional. Au fost prezentate mai multe cauze care ar explica aceste constatări.

Expertul CALM Alexandru Morcov și-a exprimat dezacordul față de unele insinuări că APL ar fi, într-o anumită măsură, de cele mai multe ori responsabilă de utilizarea ineficientă a banilor din cadrul acestui Fond, afirmând că statul, prin mecanismele legislative și executive blochează activitatea APL. „Asistăm, de fapt, la o descentralizare prin centralizare”, a declarat expertul.

Potrivit CALM, pentru unii reprezentanți ai APC nu sunt cunoscute toate competențele APL iar transferurile cu destinație specială sunt confundate uneori cu cele cu destinație generală. „În cadrul acestor audieri au fost prezentate mai multe cifre irelevante pentru sistemul de finanțe publice locale. Au fost puse, practic, în aceeași oală, finanțele APL de la nivelul I și ale APL de la nivelul II, fără a face o deosebire clară între veniturile și competențe proprii și cele delegate, care urmează a fi acoperite din transferurile cu destinație specială. Bani din transferurile cu destinație specială nu pot fi utilizați de către APL pentru acoperirea contribuției la diversele aplicații de proiecte depuse la Fondul Național de Dezvoltare Regională sau în cadrul inițiativelor lansate de partenerii de dezvoltare pentru finanțarea unor proiecte cu impact regional.”

Expertul Viorel Gîrbu a amintit că de nenumărate ori CALM a adus în discuție necesitatea identificării de către autoritățile centrale a unui mecanism viabil de asigurare a cofinanțării din partea APL în proiectele cu impact regional, dar și local.

O altă concluzie a realizatorilor Auditului Performanțelor Fondului Național de dezvoltare regională este că 43% din numărul total de proiecte finanțate de FNDR și 43% din suma de cca 800 mln lei investite în acestea (2016-2019) nu au avut niciun impact regional, însemnând, de fapt, un randament extrem de scăzut și, practic, bani iroșiți. CALM nu a fost în totalitate de acord cu această constatare considerând că sunt multe proiecte la care s-a făcut trimitere și care pot fi considerate proiecte regionale, doar că deocamdată nu au fost identificate unele soluții viabile de utilizare a acestor performanțe în beneficiul cetățenilor din mai multe localități, astfel încât impactul acestor proiecte să fie resimțit la nivel regional. Potrivit CALM, ar fi corect de analizat separat impactul proiectelor implementate de raioane și a celor realizate de APL de nivelul I.

Un alt subiect abordat de către reprezentanții Ministerului Dezvoltării Regionale și Mediului a fost calitatea proastă a documentației tehnice. CALM consideră că nu APL se face responsabilă de acest lucru, documentația tehnică fiind elaborată de companiile care dețin actele permise pentru această activitate, eliberate de către APC. CALM a constatat că statul ar trebui să intervină de urgență în acest domeniu, atât timp cât responsabilii din cadrul Guvernului anunță că în perioada executării lucrărilor sunt modificări substanțiale în cazul a 100% din proiectele elaborate și verificate în RM".

CALM a fost sesizat de nenumărate ori de către reprezentanții APL privind elaborarea proiectelor tehnice de proastă calitate, rea-credința unor antreprenori și alte motive care adesea blochează procesul de realizare a proiectelor locale și regionale, iar la nivel de stat creează un impact economic negativ. „APL se pomenesc într-un blocaj instituțional, iar proiectele nu pot fi realizate și nici contractele cu antreprenorii nu pot fi reziliate deoarece acest lucru ar genera procese interminabile de judecată, deși știm că în perioada mandatului de patru ani fiecare ales local își propune să genereze cât mai multe rezultate cu puținele surse disponibile pentru domeniul infrastructurii", a afirmat Alexandru Morcov.

CALM constată cu regret că adesea, în situația în care rezultatele nu sunt peotriva așteptărilor, se încearcă identificarea unor noi mecanisme de penalizare a APL. „Și în cadrul acestor audieri s-a propus ca în cazul în care APL nu își va îndeplini pe deplin atribuțiile să fie penalizate, inclusiv să ramburseze integral banii cheltuiți din cadrul acestui Fond. Nu negăm faptul că și printre reprezentanții APL ar putea fi și unii mai puțin responsabili totuși, de cele mai multe ori când aceștia dau greș se întâmplă fie din lipsa de capacitate instituțională, fie din cauza faptului că statul nu-și onorează obligațiunile asumate, inclusiv prin prevederile constituționale de descentralizare multidimensională: financiară, patrimonială, decizională. Astfel, autoritățile publice locale nu au mecanisme reale de fortificare a capacităților instituționale, de a angaja profesioniști etc", a concluzionat expertul.

CALM consideră imperios necesar ca APL să dispună de politici proprii de cadre și salarizare. Altfel, vom continua să activăm în acest cerc vicios când se consideră că din lipsă de capacitate nu există o administrare profesionistă, în realitate însă nu există capacități deoarece nu sunt resurse financiare, iar ca și consecință avem multe proiecte implementate fără existența impactului scontat. De asemenea, este nevoie de revizuirea mecanismului de finanțare a APL prin intermediul fondurilor naționale deoarece se atestă o inechitate în distribuirea acestora, ceea ce contravine drepturilor constituționale ale cetățenilor de a beneficia în egală măsură de banii publici.

Serviciul de Comunicare al CALM

PRIMARUL COMUNEI PISTRUIENI, TELENEȘTI MARIA MIHALCENCO: „CALM-UL ESTE CA UN SCUT PENTRU ALEȘII LOCALI”

Maria Mihalenco este primar la al patrulea mandat în comuna Pistruieni, Telenești. În 2007, atunci când a devenit pentru prima dată ales local, ușa primăriei era sprijinită de o piatră și legată cu o bucată de sârmă, iar celelalte instituții din comună nu erau într-o stare mai bună. În cazul în care ninge, locuitorii celui de-al doilea sat din comună puteau să iasă de acolo doar cu sania. Recunoaște că la început a fost cuprinsă de panică, credea că nu va reuși să facă față atâtor provocări, dar și-a suflecat mânicile și astăzi comuna Pistruieni are cu totul alt aspect.

Ați renunțat la un serviciu bun în capitală pentru a reveni în localitatea de baștină....

Maria Mihalenco: Satul era într-o stare dezastruoasă, murea. Nu se implementa niciun proiect. De asemenea, m-am întors pentru părinți, eu sunt mezina și ei mă așteptau acasă. Un alt motiv a fost familia mea. Nu aveam resurse pentru a procura un apartament în Chișinău, soțul cu un fecior erau la Pistruieni iar eu făceam naveta.

Cum au fost aceste trei mandate ale Dvs pentru Pistruieni?

Maria Mihalenco: Cred că s-a schimbat foarte mult. În primul rând am reușit să renovez toate instituțiile subordonate primăriei, inclusiv clădirea în care îmi desfășor activitatea. La Chișinău lucram într-o firmă de prestigiu iar când am intrat în clădirea gimnaziului, a grădiniței sau a primăriei și am văzut în ce stare se aflau am avut o temere că nu voi reuși să fac față acelor realități. De profesie sunt contabil-economist și de la 1 ianuarie 2007 mi-am început activitatea în calitate de primar făcând curățenie în edificiul primăriei. Ușa era sprijinită de o piatră și legată cu o bucată de sârmă. Nu vreau să intru în multe detalii dar îmi amintesc că atunci când am mers la prima ședință a Consiliului o masă s-a prăbușit atunci când am pus mapa mea pe ea. Intrasem în panică fiind convinsă că nu voi reuși dar mi-am suflecat mânicile și am început să aduc în ordine sediul primăriei, apoi a gimnaziului, grădinița, cimitirul satului. Mai avem un sat în comună situat

la 8 km de Pistuieni, acolo chiar nu era nimic, nici drum, nici apă, iar dacă cădea zăpada lumea putea să iasă de acolo doar cu sania. În primul mandat am făcut peste trei km de drum în variantă albă pentru ca oamenii să aibă acces la civilizație, dar și o fântână arteziană. În al doilea mandat de la Fondul Ecologic am câștigat două proiecte mari privind construcția sistemului de apeduct și a canalizării, suma fiind de peste 3 milioane de lei. Canalizarea am efectuat-o doar la obiectele cu menire social-culturală. Avem stație de epurare și la apariția surselor financiare am putea să conectăm și locuitorii. Primordial a fost să construim apeductul deoarece în alte sate au făcut inițial canalizarea iar la inițierea construcției apeductului au descoperit că nu aveau apă. La Pistruieni am renovat o sondă arteziană, au fost instalate două turnuri de apă, avem 10 km de apeduct. Pe la noi trece râul Răut. Era un pod și o porțiune de drum care se surpa foarte des deoarece acolo este o râpă. În cel de-al doilea mandat am reușit să reconstruim podul peste râul Răut și calea de acces către traseul central.

Cât de mult contează pentru un ales local să aibă cunoștințe în domeniul economic?

Maria Mihalcenco: Este foarte important. Dacă nu poți desluși cifrele și ai un contabil care ar putea să te manevreze atunci e foarte greu. Nu vreau să supăr bărbații, dar cred că o femeie este mult mai responsabilă, așa cum e și într-o familie.

Ce vă propuneți să realizați în acest mandat?

Maria Mihalcenco: Să finisăm proiectul privind asigurarea localității cu sistemul de canalizare, deoarece fiecare locuitor și-a făcut câte o hazna, dar de unde se iau toate bolile? Avem iluminat doar pe strada centrală, ne propunem să-l extindem și să renovăm obiectele cu menire socio-culturală, adică o luăm de la capăt.

Despre CALM ce cunoașteți?

Maria Mihalcenco: Se spunea undeva că Congresul APL este ca o punte de legătură între guverne și primari. Nu cred că este o punte, CALM este casa noastră. Sunt foarte recunoscătoare persoanelor care au fondat CALM-ul fiindcă nu este o zi în care să deschid poșta electronică și să nu fim atenționați că s-a schimbat o anumită lege sau alta, că există un apel de proiect etc. CALM-ul este salvarea primarilor. Este important că aici noi, primarii, suntem fără apartenență politică. Eu cred că și în alegeri ar trebui să mergem ca și primari ai CALM-ului, să nu depindem de aceste partide care până la urmă ne hărțuiesc. Pentru noi CALM-ul este ca un scut, ca o protecție a noastră, a primarilor, doar știți că noi venim din diverse sfere de activitate și ne ajută să nu facem gafe. În afară de faptul că vei obține răspuns la toate întrebările, poți discuta și subiecte personale. Dacă ai o întrebare poți să te apropii de orice reprezentant al CALM și vei găsi soluția. Nimeni altcineva nu ne oferă acest suport.

Sursa: www.calm.md

PRIMARUL DE BRÂNZENII NOI, TELENEȘTI VEACESLAV TCACIUC: „CU SÂRGUINȚĂ, ÎNGĂDUINȚĂ ȘI DĂRUIRE AM ÎNCEPUT SĂ AVEM UNELE REALIZĂRI”

Veaceslav Tcaciuc este primar la al cincilea mandat în comuna Brânzenii Noi, Telenesti. Spune că realitățile din satele noastre de acum zece ani nu sunt comparabile cu cele de astăzi. Consideră că populația ar trebui să participe la realizarea tuturor proiectelor din comunitate pentru ca acestea să aibă o durabilitate mai mare.

A fost o un vis al tinereții să deveniți ales local?

Veaceslav Tcaciuc: În administrația locală m-a adus grija față de cetățeni, dragostea față de satul meu. Am activat în calitate de profesor și maestru și în acea perioadă am observat problemele existente în comunitate. Deoarece decedase primarul, timp de un an și jumătate nu am avut un ales local. Eu nu m-am gândit niciodată să vin în APL, dar colegii, consătenii și consilierii au decis ca eu sunt persoana potrivită pentru a deține această funcție și m-au convins să candidez.

A fost greu la început?

Veaceslav Tcaciuc: La început a fost strașnic. În bugetul primăriei erau cinci mii de lei, salariul nu-l primeam, erau nenumărate probleme. Ușor –ușor am început a căuta investiții și lucrurile cumva au revenit în albia normalității. Președintele raionului era din consăteanul nostru și am beneficiat de o anumită susținere din partea lui. Cu sârguință, îngăduință și dăruire am început să avem unele realizări.

Care sunt rezultatele acestor patru mandate?

Veaceslav Tcaciuc: Am aprovizionat localitatea cu apă, am asfaltat unele drumuri, cu susținerea IFAD-ului am finisat recent lucrările la un km de drum și la trotuarele adiacente. Casa de Cultură

din Brânzanii Noi este singura din raion în care în perioada rece a anului e cald. Cu susținerea FISM în valoare de două milioane de lei am reușit să renovăm această instituție. Aici activează două colective artistice dar și filiala școlii de muzică Ștefan Neaga, avem patru grupe de dansatori, biblioteca, se organizează discotecă pentru tineri, în apropiere este și un mini stadion. În comuna Brânzanii Noi locuiesc circa 2785 de oameni.

Păreră generală este că satele noastre nu se dezvoltă...

Veaceslav Tcaciuc: Dacă e să comparăm realitățile din 2003 cu cele de astăzi atunci vom constata că diferența este ca cea dintre cer și pământ. Oamenii aduceau apă cu căldările de la fântână, acum există sistem centralizat de aprovizionare a acesteia. Încălzirea se făcea în sobă, acum toate instituțiile au încălzire autonomă de tip european. La școală copiii veneau cu mâncarea de acasă, astăzi avem condiții de a-i servi cu mâncare caldă. Cu ajutorul FISM a fost reparată în întregime grădinița și e o plăcere pentru micuți să frecventeze această instituție.

Dacă nu ar exista aceste proiecte ar mai fi posibilă dezvoltarea satelor noastre?

Veaceslav Tcaciuc: Asemenea proiecte sunt de lungă durată, doar până identifici sursa de finanțare trece foarte mult timp. Apoi trebuie să cauți bani pentru a acoperi contribuția. În cazul unor proiecte cum ar fi Drumuri Bune, aprovizionarea cu apă sau când sunt distribuiți banii din Fondul Rutier au uitat să prevadă și necesitatea participării populației cu contribuție. Atunci când și populația contribuie, responsabilitatea față de lucrările finalizate este mai mare. Când a fost reparat un km de drum unii cetățeni nu ieșeam să dea o mână de ajutor măcar când lucrările erau efectuate în fața porții lor.

Și cum îi motivăm să se implice?

Veaceslav Tcaciuc: În satele noastre au rămas mai mult bătrânii și copiii. Mai avem un proiect pe care îl realizăm, de obicei, de Paști și de Hramul satului, facem curat împreună cu elevii și locuitorii drumului central. Totodată, curățăm ambele maluri ale râului Răut pe porțiunea care trece pe la noi prin sat. Proiectul „Hai, Moldova”, a fost benefic pentru populație. Sper că astfel învățăm cetățenii să se implice.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

La 1 februarie marcăm Ziua Autonomiei Locale și a Lucrătorului din Administrația Publică Locală. Sărbătoarea a fost instituită de Executiv în 2012, la inițiativa Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM).

În cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM” aflăm câtă autonomie locală avem, ce au reușit autoritățile locale să întreprindă în toți acești ani de la declararea independenței și de ce restanțele din acest domeniu nu permit dezvoltarea statului. De asemenea, vă prezentăm portretul unuia dintre primarii care seamănă încredere. Protagonistii emisiunii sunt președintele CALM, primarul de Selemet, Cimișlia Tatiana Badan; directorul executiv al CALM Viorel Furdui; primarul municipiului Cahul Nicolae Dandis; expertul CALM Alexandru Morcov, primarul de Cojușna, Strășeni Igor Crăciun și primarul de Rădulenii, Vechi, Florești Iurie Radu.

La mulți ani, autonomie locală! La mulți ani, tuturor angajaților din acest domeniu!

Emisiunea poate fi audiată la următorul link:

<http://www.calm.md/libview.php?l=ro&idc=66&id=5881&t=/SERVICIUL-PRESA/Comunicate/Recunotinta-tuturor-angajatilor-din-domeniul-APL-pentru-contributia-in-procesul-de-dezvoltare-a-comunitatilor-i-a-statului>

CALM ȘI COMPANIA ITALIANĂ „HALLEY” VOR COOPERA ÎN VEDEREA SPORIRII CAPACITĂȚILOR AUTORITĂȚILOR LOCALE!

Luni, 3 februarie, experții CALM au avut o întâlnire cu reprezentanții companiei italiene Halley. Experții italieni și-au manifestat interesul de a susține activitatea multidimensională a APL din Republica Moldova, în mod special în domeniul tehnologiilor informaționale și de consolidare a cunoștințelor. Aceasta este a doua întâlnire a CALM cu reprezentanții companiei italiene, în cadrul căreia au fost abordate direcțiile de bază pentru viitoarea cooperare. Printre acestea ar fi elaborarea și tipărirea diverselor Ghiduri și Manuale pentru administrația publică locală. Un alt obiectiv comun este elaborarea Ghidurilor speciale pentru diferite categorii de funcționari din APL. Organizarea cursurilor de instruire pe domeniile-cheie de activitate ale APL, manuale de bunele practici ale APL din Republica Moldova au fost alte subiecte abordate în cadrul întâlnirii. Totodată, s-a vorbit și despre posibilitatea suplirii ziarului „Vocea Administrației Locale” cu materiale specializate. În acest sens, CALM a prezentat un concept de propuneri concrete. Pe termen mai lung sunt preconizate cooperări și în domeniul tehnologiilor informaționale și chiar a celor geospațiale.

Menționăm faptul că compania Halley este un bun partener al APL din Italia în ceea ce privește suportul informațional, conceptual și de cunoștințe. CALM consideră binevenită această cooperare cu reprezentanții companiei din Italia deoarece avem foarte multe lucruri în comun, inclusiv prezența impunătoare a concetățenilor noștri în Italia. Această colaborare este salutară și în contextul în care, cu regret, deocamdată nu există foarte multe parteneriate între APL din cele două state. Părțile urmează să elaboreze un Memorandum de Cooperare care va fi semnat la Adunarea Generală a CALM din luna martie, curent.

Sursa: www.calm.md

CALM ȘI PATRONATELE ÎȘI UNESC EFORTURILE ÎN BENEFICIUL COMUNITĂȚILOR LOCALE!

Vineri, 31 ianuarie, directorul executiv al Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) Viorel Furdui și expertul în domeniul economic al CALM Viorel Gîrbu s-au întrunit în cadrul unei ședințe cu reprezentanți ai Confederației Naționale a Patronatului. Este cunoscut faptul că bugetele locale au prea puține resurse iar posibilitatea creșterii acestora depinde și de modul în care vor fi construite relațiile dintre APL și mediul de afaceri. Directorul executiv al CALM Viorel Furdui a prezentat situația generală ce caracterizează modul de desfășurare a activităților la nivel local, lipsa resurselor și dependența foarte mare față de banii din bugetul central, inexistența, de facto, a autonomiei financiare la nivel local etc.

Pe durata evenimentului au fost prezentate viziunile Confederației Naționale a Patronatului asupra taxelor locale, fiind agreată posibilitatea inițierii unei cooperări ce ar avea ca obiectiv promovarea intereselor comune care să contribuie la dezvoltarea localităților din Republica Moldova. De asemenea s-a vorbit despre posibilitățile de a avea un mesaj comun în relațiile cu autoritățile centrale în vederea atingerii obiectivelor stabilite.

Potrivit expertului Viorel Gîrbu, urmează să fie format un cadru de discuții între mediul de afaceri și autoritățile locale, în condițiile în care sunt multe situații când mediul de afaceri nu înțelege necesitatea achitării unor taxe, nici contextul general în care APL sunt nevoite să majoreze anumite taxe. „Businessul din localități se consideră uneori discriminat iar acest lucru vorbește despre lipsa de comunicare. Este nevoie și de unele abordări comune dintre APL și mediul de afaceri pentru a înregistra rezultate comune. APL doresc taxe mai mari, așa cum e și firesc acest lucru, iar businessul dorește să plătească mai puține taxe. Totuși, această aparentă divergență nu există și este cauzată din lipsa de comunicare.”

CALM a menționat că scopul businessului este dezvoltarea localității. Afaceri nu se fac pe câmp deschis iar antreprenorii beneficiază de o anumită infrastructură, de o anumită asistență, de un cadru creat de APL și trebuie să contribuie, în măsura posibilităților, la menținerea și dezvoltarea acestui cadru instituțional, în primul rând, în beneficiul propriu. Este avantajos pentru fiecare antreprenor ca în localitatea în care activează să se dezvolte piața muncii, lucrătorii să fie calificați, să existe o infrastructură care să permită dezvoltarea afacerii, APL să cunoască problemele cu care se confruntă antreprenorii. „Interesele, de fapt, sunt mutuale, din acest motiv este cazul să se acționeze de-o manieră comună, în vederea atingerii scopurilor care sunt în beneficiul tuturor”, a concluzionat Viorel Furdui.

Sursa: www.calm.md

PRIMARUL DE BUDĂI, TELENEȘTI VICTOR DRĂGAN: „CÂNDVA SATUL ERA PLIN DE VIAȚĂ”

Victor Drăgan este primar la al doilea mandat în satul Budăi, Telenești. Dacă în 2004 populația satului constituia 2042 de oameni, astăzi sunt înregistrați 920 de locuitori. Primarul spune că agricultura ar putea contribui la dezvoltarea economică a statului dacă acestei ramuri i s-ar acorda o atenție mai sporită.

Oamenii pleacă și din Budăi?

Victor Drăgan: Pleacă, în deosebi tineretul. Mă doare să constat că odinioară în localitate erau două echipe de fotbal, oamenii aveau ocupație, satul era plin de viață. De ceva timp a apărut această tendință de a pleca din țară.

Aveți condiții în Budăi?

Victor Drăgan: Avem mulți agenți economici în agricultură, dar și care cresc vite. Avem un buget de patru milioane de lei care, în mare parte, se cheltuie pentru salarii. Acum restaurăm grădinița deoarece instituția a avut sediul în școala veche, podurile sunt din lut și cu resursele proprii reușim să reparăm câte două grupe în fiecare an. Grădinița este frecventată de 87 de copii. Chiar dacă e în gestiunea statului, ajutăm și școala atunci când este nevoie.

Agenții economici au unde să realizeze ceea ce produc?

Victor Drăgan: E problematic. Oamenii muncesc, investesc în agricultură iar când trebuie să-și realizeze producția apar nenumărate probleme.

Am putea să dezvoltăm economia cu ajutorul agriculturii?

Victor Drăgan: Sigur că am putea, dar pentru aceasta este nevoie ca statul să acorde o atenție mai mare acestei ramuri, să direcționeze unele investiții importante pentru a susține producătorii noștri, să fie construite fabrici de prelucrare. Astăzi importăm majoritatea produselor și piața este ocupată cu fructe și legume aduse din afara țării. E un lucru dureros deoarece oamenii își pun sufletul în munca pe care o fac și atunci când vine perioada de recoltă producția se strică deoarece nu poate fi comercializată.

Care este cea mai acută problemă din Budăi?

Victor Drăgan: În primul rând, ne preocupă starea drumurilor. Avem apeduct dar nu avem canalizare. Este nevoie și de un mini stadion. Planific să construiesc un parc dar și să extind biblioteca.

Vă mulțumim!

PRIMARUL COMUNEI RATUȘ, TELENEȘTI TUDOR ȚURCANU: „ÎN FIECARE PRIMĂRIE ESTE NEVOIE DE JURISTI, SPECIALIȘTI ÎN CONSTRUCTII ȘI ÎN SCRIEREA DE PROIECTE”

Tudor Țurcanu este primarul comunei Ratuș, Telenești. Comuna este formată din cinci sate: Ratuș, Mândra, Sărătenii Noi, Zăicani și Zăicani Noi. Tudor Țurcanu ne spune cum e să gestionezi atâtea sate, de ce specialiști ar fi nevoie într-o primărie și dacă funcția de primar este una respectată de către cetățeni.

E complicat să aveți în gestiunea atâtea localități?

Tudor Țurcanu: E foarte greu, cel mai îndepărtat sat (Sărătenii Noi) este situat la 11 km de localitatea Ratuș.

O eventuală reformă administrativ-teritorială v-ar ajuta cumva?

Tudor Țurcanu: Cred că va fi și mai greu. Populația va fi nevoită să se deplaseze la o distanță și mai mare pentru a obține anumite servicii. Poate ar fi nevoie de o anumită reformă dar deocamdată nu-mi dau seama ce beneficii ar avea populația ca urmare a implementării acesteia.

Ce preocupări au oamenii din comuna Ratuș?

Tudor Țurcanu: Satul Mândra este situat la traseu și mulți s-au angajat la fabrica de cablaje din Orhei, o altă parte sunt angajați la o întreprindere de prelucrare a nucilor din Telenești. Oamenii care locuiesc mai aproape de codru, în Sărătenii Noi, nu prea au locuri de muncă. De fapt, populația tânără de acolo a plecat, au rămas, în mare parte, bătrânii.

Au nevoie aceste localități mici de o primărie?

Tudor Țurcanu: Activăm pentru a fi mai aproape de oameni și, în măsura posibilităților, de a le soluționa problemele. Până în anul 1992 satul Ratuș a fost în componența primăriei Sărătenii Vechi. În satele mici nu s-a construit absolut nimic, investiții se făceau în localitățile mai mari, acolo unde era amplasat sediul primăriei. Astfel, satele mici dispar. Din 1992 am început să construim infrastructură și în multe sate mici. Deja avem apeduct în comună, am renovat unele drumuri și situația s-a schimbat.

Funcția de primar este una onorabilă, respectată de locuitori sau mai este loc de mai bine?

Tudor Țurcanu: De către unii cetățeni este respectată, de alții nu, în sat există diferite categorii de oameni. Unii nu cunosc care sunt atribuțiile unui ales local. Dacă s-a defectat telefonul sună la primar, dacă nu-i luminează tot la mine apelează, sunt multe asemenea abordări care chiar nu depind de noi.

Ce calități ar trebui să aibă un primar ca să poată face față tuturor acestor provocări?

Tudor Țurcanu: Să fie pregătit pentru a face față oricărei situații și să aibă un car de răbdare.

Ce priorități aveți în acest mandat?

Tudor Țurcanu: Să asigurăm toate satele din comună cu iluminat stradal. Până acum m-am ocupat de construcția apeductului, reparația grădinițelor de copii și de drumuri.

De ce specialiști ar mai fi nevoie în primăria Dvs ca să puteți avea mai multe rezultate?

Tudor Țurcanu: La moment nu avem inginer cadastral și nici secretar. În fiecare primărie ar trebui să avem câte un jurist deoarece sunt multe acte normative pe care noi, cei care nu avem studii în domeniu, nu știm cum să le aplicăm corect. Eu, de exemplu, am studii economice și am activat în calitate de contabil șef timp de 20 de ani la o fabrică mare de păsări. Aceasta, din păcate, a dat faliment și din 2004 am început să activez în primărie, tot în calitate de contabil șef. Un specialist în construcții și unul în scrierea proiectelor ar fi, de asemenea, necesari.

Despre colaborarea dintre primari în cadrul CALM ce părere aveți?

Tudor Țurcanu: În Telenești există o colaborare frumoasă între toți primarii, indiferent de apartenența politică. Aflăm cine și ce proiecte implementează, preluăm din experiența celorlalți, chiar și cei cu mai multe mandate au ce învăța.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

PRIMARUL COMUNEI SĂRĂTENII VECHI, TELENEȘTI VERONICA CUPCEA: „CU REGRET, AVEM ȘI TINERI CARE AȘTEAPTĂ SĂ PRIMEASCĂ AJUTOR SOCIAL ȘI NU VOR SĂ SE ANGAJEZE ÎN CÂMPUL MUNCII”

Veronica Cupcea a fost aleasă de către locuitorii din comuna Sărătenii Vechi, Telenești să-i reprezinte în calitate de ales local. Comuna este formată din satele Sărătenii Vechi și Zahareuca și are 2800 de locuitori.

Până la alegerile locale din 2019 ați activat în calitate de secretar al Consiliului local. Ce v-a motivat să faceți un pas în față?

Veronica Cupcea: Din 2008 și până în 2019 am fost secretar al Consiliului local. Cetățenii au fost cei care m-au convins să candidez pentru această funcție. Cunosc lucrul dar și cerințele cetățenilor.

De ce are nevoie comuna Dvs?

Veronica Cupcea: Avem apă și iluminare stradală. Urmează să facem trotuarele și să soluționăm problema salubrității. Avem gunoște autorizată dar ea nu corespunde cerințelor, este nevoie acută de a institui un serviciu de salubritate.

Cum intenționați să creați un asemenea serviciu?

Veronica Cupcea: Avem nevoie de o unitate de transport specială, de tomberoane și de dorința cetățenilor de a păstra curățenia.

Cum credeți că va arăta comuna Sărătenii Vechi peste patru ani?

Veronica Cupcea: Curată, cu un parc frumos, cu câte un teren de joacă pentru copii în ambele localități, dar și câte un teren de mini fotbal.

Oamenii din comuna Dvs vor să se implice în toate aceste procese?

Veronica Cupcea: Da, sunt foarte receptivi. Chiar și în perioada campaniei electorale cetățenii ne-au promis că ne vor susține în tot ceea ce vom intenționa să facem. Deja vin și ei cu unele inițiative, ceea ce ne bucură și ne motivează să nu-i dezamăgim.

Oamenii au locuri de muncă în comuna Sărătenii Vechi?

Veronica Cupcea: Mai mulți locuitori ai comunei noastre sunt angajați la Orhei sau la Telenești. Pe de altă parte, avem nevoie de cadre tinere la grădiniță, Oficiul Poștal și gimnaziu.

Cum atragem aceste cadre tinere în sate?

Veronica Cupcea: În primul rând, salariile trebuie să fie motivante. Cu regret, avem tineri care vor să primească ajutor social și nu intenționează să se angajeze în câmpul muncii, ceea ce nu ne face față. Omul trebuie să aibă un salariu cu care să-și poată întreține copiii, aici, acasă.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

VASILE SÎRBU, PRIMARUL COMUNEI CĂZĂNEȘTI, TELENEȘTI: „PRIMII DOI ANI AU FOST DE ÎNSUSIRE A CEEA CE TREBUIE SĂ FACĂ UN PRIMAR”

Se presupune că denumirea comunei provine de la cazan. Localitatea care are astăzi circa 3 mii de oameni a fost întemeiată în 1554. În comună sunt două Case de Cultură și trei biblioteci. Vasile Sîrbu este primar la al doilea mandat și președinte al Filialei CALM din Telenești și ne spune cum au fost cei patru ani de activitate în calitate de ales local dar și ce își propune să realizeze în următorii patru ani.

Suțineți că sunteți adeptul schimbărilor. Ați reușit în perioada celor patru ani de activitate să contribuiți la generarea schimbărilor din comună?

Vasile Sîrbu: Poate în anumite cazuri am comis unele greșeli, dar cred că în linii generale am reușit să fac unele schimbări. Primii doi ani au fost de însușire a ceea ce trebuie să facă un primar. Acum înțeleg că unele situații trebuiau gestionate altfel. Am avut mare nevoie de susținere și am beneficiat de aceasta din partea Congresului Autorităților Locale din Moldova.

Ați fost ales în calitate de președinte al Filialei CALM din Telenești. De ce este nevoie de existența acestor asociații teritoriale?

Vasile Sîrbu: Astfel, prin intermediul CALM, mesajul autorităților locale ajunge la autoritățile centrale. Cred că colegii primari m-au ales în această funcție deoarece în cei patru ani am avut o colaborare destul de intensă cu CALM. Împreună cu alți câțiva primari nu ne-a fost frică să promovăm anumite inițiative în beneficiul APL, indiferent de apartenența noastră politică sau chiar dacă unii colegi preferau să nu se expună.

Ce vă propuneți să faceți în calitate de președinte al Filialei CALM din Telenești?

Vasile Sîrbu: Consider că aş putea fortifica legătura dintre primarii din Teleneşti şi reprezentanţii CALM din Chişinău. Îmi propun ca ideile primarilor din Teleneşti să ajungă la sediul central al CALM şi apoi către Guvern, Parlament şi astfel să încercăm să contribuim la schimbările atât de necesare din domeniul APL.

Dar în calitate de ales local?

Vasile Sîrbu: În 2015 am promis că voi fi primarul tuturor locuitorilor comunei Căzăneşti şi voi fi alături de ei. Acum, văzând care sunt posibilităţile dar şi necesităţile localităţii îmi propun să soluţionez problema gestionării deşeurilor din localitate. Sper să reuşim să stabilim un mecanism de colectarea de la fiecare gospodărie a gunoaielor menajere, să instalăm tomberoanele necesare. Cu regret spun că mulţi agenţi economici care au nevoie de zilieri nu pot găsi forţa de muncă necesară. La fabrica de cablaje din Orhei sunt angajate vreo 60-80 de persoane din comuna noastră. Dacă ar fi fost acceptată propunerea iniţială a CALM, atunci impozitul pe venitul persoanelor fizice ar fi ajuns în primăriile unde aceştia au viza de domiciliu a cetăţenilor şi ar fi suplinat veniturile noastre proprii. Încă mai sperăm că se va reveni la acest subiect.

Vă mulţumim!

Sursa: www.calm.md

PRIMARUL ORAȘULUI GLODENI STELA ONUȚU: „SPER CA SOCIETATEA SĂ CONȘTIENȚIZEZE SACRIFICIUL PE CARE ÎL FAC FEMEILE PRIMARI”

Stela Onuțu este prima femeie primar a orașului Glodeni. La începutul activității sale credea că într-un an va reuși să soluționeze toate problemele din localitate, în scurt timp însă a înțeles că mandatul unui ales local trebuie să dureze nu patru, dar măcar șase ani.

Locuitorii orașului v-au acordat votul de încredere pentru cel de-al doilea mandat...

Stela Onuțu: Este o nouă șansă de a face ceva util pentru localitatea mea. Sunt la fel de multe provocări doar că, probabil, le abordez altfel. Votul de încredere al cetățenilor mă motivează iar eu i-am asigurat de faptul că vom continua să realizăm obiectivele inițiate în 2015. La începutul primului mandat credeam că voi face totul într-un singur an și în ceilalți trei nu voi avea nicio preocupare, realitatea însă e cu totul alta. Consider că mandatul unui primar ar trebui să fie măcar de șase ani deoarece este nevoie de timp pentru a implementa tot ce ne propunem. O altă provocare rămâne a fi promovarea imaginii administrației locale din orașul Glodeni, ne dorim ca cetățenii să conștientizeze că primăria este instituția care soluționează problemele localității lor.

Satele noastre devin pustii, despre aceasta vorbesc mulți primari. Afectează acest fenomen și orașele?

Stela Onuțu: Migrația ne afectează și pe noi. Dacă nu se va întreprinde nimic pentru a stopa acest fenomen, peste ceva timp, chiar și dacă vom avea finanțări, nu vom mai avea resurse umane care să le gestioneze. Există o criză acută de specialiști și nu doar. Din păcate, creierul societății migrează și rămân acei care nu mai pot face față necesităților. Rămân persoanele cu dizabilități, cele în etate, păturile social vulnerabile care au nevoie de susținerea statului.

Bugetul primăriei orașului Glodeni este mai mare în acest an...

Stela Onuțu: Da, datorită modificărilor la distribuirea impozitului pe venitul persoanelor fizice. Chiar dacă soldurile nu sunt de ajuns ne dorim să dezvoltăm infrastructura localității, Glodeniul să devină un oraș mai atractiv, cu scuaruri, parcuri, trotuare amenajate, drumuri reparate.

Agenții economici se implică în realizarea proiectelor care sunt implementate în oraș?

Stela Onuțu: Este foarte greu să motivezi agenții economici sau societatea civilă să se implice. Uneori am impresia că indiferența ne va ucide. Cu cât mai indiferenți suntem cu atât răcim mai mult relația dintre administrație și cetățean. Nu putem impune agenții economici să întreprindă anumite acțiuni dar îi îndemnăm să presteze servicii de calitate pentru oameni. Și în cazul unor cetățeni sunt rezerve la capitolul educație. Noi recunoaștem care sunt carențele, soluțiile și mergem înainte.

Sunteți un model pentru fiicele Dvs?

Stela Onuțu: Vreau să fiu model pentru fetele mele cu toate că fiecare părinte își dorește ca copiii lui să fie mai buni decât el însuși. Fetele nu vor ca eu să fiu primar deoarece această profesie îmi fură mai tot timpul liber pe care aș putea să li-l acord.

Ce relații aveți cu alte colege primari?

Stela Onuțu: Una bună, de înțelegere și susținere. Cunosc și doamne primar însărcinate care continuă să muncească, le admir pentru că au acest curaj, pentru că indiferent de provocările din perioada mandatului înțeleg că viața continuă iar cel mai de preț dar sunt copiii - comoara prin intermediul căreia ne realizăm și noi. Sper ca societatea să conștientizeze sacrificiul pe care îl facem noi, femeile, fiind în această calitate de aleși locali. Când un bărbat are o femeie puternică alături reușește să înregistreze mai multe rezultate decât în cazul în care este singur deoarece femeia are grijă de casă, de copii, de imaginea soțului. Un bărbat însă nu va reuși să suplinească lipsa unei femei care trebuie să fie mai mult timp la serviciu decât acasă.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md